

Vormen prikkelen de zintuigen

Architectuur moet je beleven, het is een beleving van de ruimtes. De ruimtes worden geformuleerd door de functies en geordend aan elkaar gekoppeld waardoor er een pragmatisch geheel ontstaat. Maar architectuur is meer dan de pragmatica van de functies; architectuur ontstaat pas echt als we de zintuigen kunnen prikkelen. Tijdens de samensmelting van de logica en het gevoel, ontstaat architectuur. Daardoor krijgt een gebouw een ziel, een karakter, iets wat waardoor het zich onderscheidt.

Als ik een opdracht begin, wil ik graag zoveel mogelijk weten. Wat verwacht de gebruiker, welke dingen vindt men belangrijk, hoe wil men het nieuwe onderkomen gebruiken, welke vormtaal past het beste, welke eisen zijn er, etc. Ook dingen die misschien niet gezegd worden, maar wel voelbaar zijn, neem je mee in het proces. Maar ook de locatie is belangrijk als uitgangspunt. Wat voor karakter heeft de omgeving en hoe ga je daarmee om. Je zoekt naar de balans met de omgeving, zodat er een synergie ontstaat. Daarbij gebruik je de pluspunten van de kwaliteiten en probeer je negatieve elementen om te buigen naar iets positiefs. Al met al een complex samenspel waarbij je continue keuzes moet afwegen. Het is een filosofisch proces op alle schaalniveaus. Er moet als het ware een symbiose ontstaan tussen alle elementen. Met het resultaat probeer je de kern te raken van de verschijningsvorm. Een eeuwig durende zoektocht naar perfectie en balans.

Naast architectuur houd ik me ook bezig met kunst. Kunst is het geweten, de psycholoog van de samenleving. Je kunt hiermee een verhaal vertellen en een spiegel voorhouden. In de loop der tijd is de functie van kunst veranderd en persoonlijker geworden. De maker geeft zijn visie of verhaal in een beeld weer. Kunst hoeft dan ook niet mooi te zijn om iets te vertellen, maar het moet wel iets zeggen of laten voelen. De metacommunicatie speelt vaak een belangrijke rol in kunst, tenminste voor mij wel. Er zijn meerdere lagen die je moet afpellen om tot de rode draad te komen. Het is een zoektocht om met, niet altijd voorhandliggende, materiaal beelden te maken met een boodschap. Zoeken naar de grenzen en te experimenteren met verwachtingspatronen. Vaak zijn paalde belevingen wel voorspelbaar maar sommige ook weer niet en dat maakt het spannend en fris. Het is dan als het ware een "cadeautje" dat je bij je werk krijgt. Vaak is een werk een conclusie van een proces. Daarbij is het proces voor mij net zo leerzaam als de conclusie.

Zowel in de architectuur als in de kunst ben ik opzoek naar het antwoord van de vragen die gesteld worden of die ik zelf stel. Maar de beleving van je werk speelt een essentiële rol bij allebei. Daarom zie ik deze disciplines niet los van elkaar, maar in elkaars verlengde, omdat ze elkaar kunnen aanvullen en versterken. De ontworpen omgeving een emotionele lading meegeven zodat er een meerwaarde ontstaat voor nu en de toekomst. Samen met de kennis

die je opdoet op verschillende terreinen en implementatie daarvan in je werk, ontstaat er altijd een verrassend resultaat. Mijn interesse is dan ook breed want het kan altijd een nieuwe ingang zijn voor een werk of oplossing. Dit kan zijn op techniek, maatschappelijke ontwikkelingen of gedachtengoed.

Mensen kiezen richtingen in hun leven en hebben daar hun eigen gevoelens en gedachten bij. En door de ervaringen worden we door gevormd. Deze keuzes en ervaringen respecteer ik en kunnen leiden tot een heel nieuwe filosofie of aanpak van bepaalde zaken. Het is een spel waar iedereen zijn steentje in bijdraagt zodat er uiteindelijk een totaal concept ontstaat met gewogen keuzes.

De symbiotische samenleving.

Leven is transformeren en evolueren. Je aanpassen aan de omgeving en omstandigheden, om zo een emotioneel evenwichtige balans te creëren waar men zich goed bij voelt. Daarbij speelt de plek waar je leeft en woont een belangrijke rol voor je gemoedstoestand.

In deze tijd en aankomende 20 jaar zal de “verbondenheid” toenemen. We zullen nog interactiever met elkaar communiceren door middel van onze mobiele elektronica. We leven tussen twee werelden welke steeds meer vermengt raken. Alles wordt geregistreerd en we zullen nog meer informatie moeten verwerken en opslaan. Daarbij zal er een filtering ontstaan welke informatie we willen behouden en welke niet. De privacy wordt steeds verder gelimiteerd als exclusiviteit. Het **wordt** een exclusiviteit. We willen dan een plek waar we ons weer kunnen opladen en ontspannen, waar de stress ontladen kan worden. Onze vormgegeven biotoop zal zich daar naar gaan transformeren. De bebouwing, gecultiveerde omgeving, zal niet alleen functioneel en emotioneel ontspannend zijn, maar ook energie generend en communicatief zijn. De lifestyles zullen divers zijn net als de modetrends. Producten worden gepersonifieerd, omdat we de techniek hebben om van standaard producten om te vormen tot custom made producten. Het wordt essentieel dat een product demontabel en aanpasbaar is. Het hergebruik van de kostbare materialen zal essentieel worden voor ons bestaan, aangezien we als populatie nog steeds groeien en omdat de leeftijd steeds hoger wordt. We zullen onze leefgewoonte moeten veranderen en minder zittend gaan werk. (Er wordt al geroepen dat de aardbewoner van 150 jaar nu al leeft.) Meer als 6 uur per dag zittend doorbrengen, geeft al een kans van 40% op vroegtijdig overlijden. De pc en nieuwe media maakt ons wel statischer in ons bewegingspatroon. Ook het DNA biedt de mogelijkheid om ziektes preventief te lijf te gaan en ons medisch dossier zullen digitaal bij ons dragen door middel van bijvoorbeeld een geïmplanteerde chip. Alles wordt gecontroleerd en is meetbaar, waardoor we de rationele pragmatische handelingen kunnen machinaliseren. Nieuwe voertuigen hebben nu al een data systeem met sensoren om de functies te monitoren. Dus wat we nu al

in auto's en andere voertuigen hebben, kunnen we in de nabije toekomst overall implementeren, dus ook in bouwwerken en biomechanische machines, zodat het gelijk duidelijk is waar we moeten zoeken als het misgaat of versleten is. Alles kunnen we monitoren en aanwijsbaar maken, rationeel verklaren zonder de emotionele kant te benaderen. Maar wat is niet meetbaar, wat is geen logica, wat maakt ons mens. Dat is emotie en creativiteit. Deze geven beleving aan ons bestaan. Een complexe reactie van chemie, emotie en fysieke gesteldheid. De leefomgeving is de bedding van ons zijn om de mentale mens te sturen.

Ik dacht dat de evolutie veelal een fysiek proces was, maar eigenlijk is het een chemisch proces en vindt het plaats op molecule niveau. De verbindingen worden gemaakt door interactie met de biotoop. De verbindingen uit zich op een fysieke wijze door de vorm of gedrag, maar ze zijn altijd bedoeld om een balans te ontwikkelen in leefomgeving. De adaptiviteit is een levend wezen eigen anders kan het als soort niet voortbestaan. Eigenlijk geldt dat voor alle vormen van dynamische mechanismen, zoals industrie, economie, communicatie etc.

Mimicry zal op een natuurlijke wijze zijn intreden doen. We zullen onze producten meer gaan produceren op materiaalefficiëntie, zodat we met minder materiaal meer kunnen bereiken, daarbij is de natuur een fantastisch voorbeeld. In de natuur gaat niets verloren en is niets overbodig, alles heeft een functie. Leonardo da Vinci deed het al bij zijn ontwerpen en ideeën, maar in zijn tijd was de techniek nog niet zo ver als nu. Het is tijd om weer in balans te komen met onze aarde, zodat we deze nog kunnen herstellen en kunnen blijven bewonen.

Anthony Litjes